

BARYKADA

WARSZAWA WALCZY

Warszawa, piątek 29 września 1944 r.

Nr. 49/80

Stanowisko Sprzymierzonych wobec Polski

Wczorajsze przemówienie premiera Churchilla w Izbie Gmin podsumowujące 7-tygodniowy okres bezprzykładowych zwycięstw i zapowiadające rychły koniec wojny, w znacznej mierze poświęcone było sprawie stosunków polsko-sowieckich.

Stanowisko rządu brytyjskiego — zdaniem Churchilla również rządu USA co do Polski, nie jest identyczne ze stanowiskiem Związku Sowieckiego. Jednolity jest jednak pogląd, że silna, suwerenna, niepodległa i przyjazna Rosji Polska jest niezbędnym czynnikiem równowagi w Europie. Anglia uczyniła wszystko co mogła aby dotrzymać zobowiązań zadeklarowanych przez 3 mocarstwa sprzymierzone Polsce. Nie może jednak obejść się bez zmian terytorialnych.

„Rosja — oświadczył Churchill — ma prawo do naszego poparcia w tej sprawie ponieważ właśnie rosyjska armia wyzwala Polskę, a naród rosyjski jest uprawniony zabezpieczyć sobie granicę i mieć przyznanie usposobionego sąsiada na zachodnich granicach

Churchill wyraził nadzieję, że nie dojdzie w Polsce do rywalizacji dwu rządów, jednego uznawanego przez ZSSR i drugiego ściśle związanego z zachodnimi mocarstwami. W premierze Mikołajczuku widzi Churchill osobistość, która nie tylko pomyślnie dokończy pertraktacji w Moskwie, doprowadzając je do korzystnego porozumienia ale, również doprowadzi do powstania zjednoczonego rządu polskiego cieszącego się zaufaniem wszystkich zainteresowanych trzech mocarstw.

Zdajemy sobie sprawę z naszej szczególnej odpowiedzialności wobec Polski — oświadczył premier — wierzę, że Izba Gmin wstrzyma się od dyskusji, która mogłaby skomplikować wysiłki rządu nad znormalizowaniem stosunków polsko-sowieckich... Wierzę, że rozsądny i harmonijny układ będzie osiągnięty pomię-

dzy mocarstwami w atmosferze zaufania i przyjaźni i że stworzy to stałe i trwałe fundamenty dla europejskiego i światowego pokoju. Stwierdzam to, na tle zaganienia Polski i jestem pewien, że nasi przyjaciele z obu stron zechcą ocenić starania gabinetu brytyjskiego w tej sprawie”.

Położenie ogólne w Warszawie

Wobec zerwania łączności z Mokotowem brak danych o sytuacji. Komunikat wojskowy niemiecki twierdzi, że dzielnica ta oraz resztki broniących się w starym forcie Mokotów (?) żołnierzy kapitulowała. Komunikat dodaje, że ewakuowano ponad 5 tys. ludności cywilnej.

W śródmieściu silniejszy ogień granatników i broni maszynowej, szczególnie w zachodniej części, ostrzeliwanej również przez ciężki moździerz 380 mm. Z naszej strony odparliśmy patrole niemieckie z terenu Politechniki i Ogródu Saskiego, zmusiliśmy do wycofania się posterunki niemieckie na Polu Mokotowskim i zniszczyliśmy gniazdo niemieckiego rkm w rejonie Polnej.

Na Ogród Saski spadły pociski artyleryjskie i bomby sowieckie. Na Zoliborzu stwierdzono pożary, wywołane przez pociski niemieckie.

Ewakuacja Estonii

Niemiecka agencja prasowa podaje, że po zakończeniu ewakuacji Estonii rozpoczęło się planowe wycofywanie wojsk niemieckich z Włoszech. Moskwa komunikuje, że zachodnie wybrzeże Estonii oczyszczone zostało całkowicie z nieprzyjaciela, przyczym zdobyto 200 miejscowości, następnie wojska nacierające z północy połączyły się z nacierającymi ze wschodu.

Koncentracja Rosjan na Pradze W korytarzu holenderskim

Od dwóch dni wg wiadomości PAT obserwuje się przemasze dużych sowieckich kolumn pancernych z Wawra w kierunku Pragi. Oprócz czołgów Rosjanie sprowadzają znaczne ilości dział szturmowych. Jednocześnie obserwowano na Woli koncentrację wojsk pancernych niemieckich.

Niemal przez całą ostatnią noc słychać było silną kanonadę artyleryjską, świadcząca o wznowieniu działań sowiecko-niemieckich w bezpośrednim rejonie Warszawy. Lotnictwo sowieckie ostrzeliwane było nad Zoliborzem przez wzmocnioną artylerię przeciwlotniczą niemiecką.

Konferencja bałkańska w dowództwie alianckim

W związku z akcjami desantowymi na Bałkanach w kwatery głównej skierowanych we Włoszech zwołano konferencję pod przewodnictwem gen. Wilsona z udziałem dowódcy wojsk greckich, przywódcami partyzantów greckich oraz premiera i członków gabinetu greckiego. Powzięto decyzję na temat całkowitej współpracy w związku z szybkim posuwaniem się Rosjan w Bułgarii i możliwością wkroczenia armii czerwonej do Grecji.

Ogłoszono oficjalnie, że marsz. Tito na prośbę rządu sowieckiego udzielił zezwolenia na wkroczenie armii sowieckiej do Jugosławii.

Podminowana Rzesza

Gazety szwedzkie omawiają olbrzymie rozmiary i zwartość organizacji cudzoziemskich robotników w Niemczech. Blisko 13 wszystkich tych robotników otrzymała tajne instrukcje organizacyjne. Utworzono komórki, których celem był wywiad i sabotaż. Obozy pracy i jeńców wojennych mają swoich informatorów, dzięki którym obcokrajowcy są w Niemczech szybciej informowani o zdarzeniach niż Niemcy. Wraz z robotnikami przemycano do Niemiec inżynierów alianckich, którzy wtajemniczeni są we wszystkie poufne sprawy z zakresu produkcji.

Prasa szwedzka przypuszcza, że niebawem zrzućeni zostaną w Niemczech alianccy spadochroniarze, którzy przy pomocy wielomilionowej masy cudzoziemskich robotników, nie tylko sparaliżują komunikację i produkcję ale potrafią zająć większe miasta i ośrodki przemysłowe w których bronić się będą jak w fortcach.

Klin drugiej armii brytyjskiej w Holandii poszerza się. Na wschodnim skrzydle zajęto miasto Elst, na pół drogi między Nimwegen i Arnhem, zyskując 10 km, na zachodnim zaś przesunięto pozycje 8 km. na północ od Hertogenbosch. Na odcinku kanadyjskim Niemcy wycofują się z nad kanału Turnhoud, odbili natomiast miasto Resuel przy drodze do Antwerpii. Obecnie oddziały brytyjskie trzymają przeszło 20 km. odcinek Mozeli w odległości 2 do 4 km, od granicy niemieckiej.

Bombowce amerykańskie atakowały bazy niemieckie w Holandii — Emerich i Calis oraz w Niemczech: Magdeburg, Kassel i Mersenburg.

Wojska kanadyjskie wtargnęły do Cyta deli w Calais. Trwają walki o miasto i port.

Polski oddział spadochronowy

Ujawniono dzisiaj w Londynie, że w akcji w pobliżu Arnhem brał udział obok brytyjskich powietrznych oddziałów oddział polski, składający się z 800 żołnierzy. Oddział ten przekroczył rzekę Leck, celem wzmocnienia pierwszej dywizji powietrznej. Większość żołnierzy tego oddziału została wycofana wraz z resztkami pierwszej dywizji powietrznej po kilkudniowej przerwie, spowodowanej specjalnymi warunkami walk.

POKRÓTCE:

— We Francji nastąpiło porozumienie między rządem a przywódcami byłego ruchu podziemnego, dotyczące roli armii partyzanckiej w rozbudowie armii regularnej. Wojska podziemne mają być trzonem przyszłej, prawdziwej armii ludowej.

— Z Sofii, z rozkazu dowództwa sowieckiego wydalono oficerów alianckich, którzy ostatnio przybyli na teren Bułgarii.

— We Włoszech wojska dominialne, angielskie, przekroczyły rzekę Rubikon i zajęły miasto Belloia. Anglicy zaś zajęli Savignano.

— Wzięty do niewoli przez Niemców dowódca pierwszej brytyjskiej dywizji powietrznej, gen. major Eurquhart zdołał zbiec i dołączyć się do oddziałów drugiej armii.